

από την αφηρημάδα του μοροπού να κοπή. Όταν όμως η σύνθεσις έπαιρνε μορφή μέσα στο μυαλό του, που ήταν πολύ εύκολο να την γράφει γι' αυτόν ήταν σαν μια αντίγραφη. Όταν λοιπόν έκανε αυτή τη δουλειά του άρεσε να κάθεται ή Κωνσταντία κοντά του και να του δηλώνει ότι δήποτε, καμιά φορά και παραμύθια για παιδιά. Έγραφε και άκουε κάπου κάπου σταματούσες, έβραζε τα γέλια και ξανάκιανε τη δουλειά του. Λέγουν ότι την νύχτα που έβουχτους γράφοντας τη οβριβιούρα του «Δόν Ζουάν» ή Κωνσταντία του διάβρασε τις περιπέτειες του 'Αλαδίνου και το Μαγικό Λυχνάρι, παραμύθια της Χαλιμάς.

Η αγάπη τους, τους βοήθει να περνούν εύχαραστα τις φτώχειες τους. Ο Μότσαρτ πέρασε τη ζωή του διαρκώς δανειζόμενος από τους φίλους του και από τα ένεχυροδανειστήρια. Τέλος μέσα σ' αυτή την δυτυχισμένη ζωή έχουνται μερικά ευτυχισμένα συμβάντα: πρώτον ο μεγάλος θρίαμβος «της κλοπής του Σασιγιού», ύστερα, μετά τον θάνατο του Chuck, ο διορισμός του ως διευθυντού της ορχήστρας στην εκκλησία της αιλής του Ιωσήφ II ο οποίος, κι' έδω για άτυχια του Μότσαρτ από ένα καπρίτσιο, από 2000 φλωρίνια που έπαιρνε ο Γλουκ του έδωσε 800.

Στις 29 'Οκτωβρίου 1787 εδόθηκε η πρώτη παράστασις του «Δόν Ζουάν» άριστουργήματός του με άσυγκριτό ένθουσιασμό. Ο Δόν Ζουάν ητο ο μεγαλύτερος θρίαμβος του Μότσαρτ.

Τόν Αύγουστο τῷ 1791, τόν τελευταίο χρόνο της ζωής του, έγραψε σέ τρεις βδομάδες τόν «Μαγικό αϊλό», ο οποίος παίχτηκε στις 30 Σεπτεμβρίου 1791. Η έπιτυχία ητο κολοσσιαία. Το έργο παίχθηκε έκαιτο φορές συνεχώς.— Ο Μότσαρτ όμως δεν κινιόταν τίποτε. Ο Διευθυντής του Θεάτρου ελξε τόν κυνιομό να στήσει την προσημή του Μότσαρτ στο θέατρο της Καρινθίας όπου το έργο ελξε παίχθει χωρίς να τόν ένασχόσει οικονομικώς πούηε άρρωστίη έντοματεύδ. Αυτή η άρρώστια ηταν τό τελευταίο χτύπημα.

Μιά βραδυά, καθώς έπαιζε πιάνο, ένας άγνωστος ντυμένος στα μαύρα πήγε σπίτι του και πρώτος τόν μουσικό άν μορφή να γράψει μια λειτουργία νημοσούν (Requiem) και τι χρηματικό ποσό ζήτησσε. Συμφωνήσανε για 50 έως 100 δουκάτια και ο άγνωστος έφυγε χωρίς να πη το όνομα του λέγοντας μόνο ότι θα γυρίσει πολύ γρήγορα να δη τάς προόδους του έργου. Ο Μότσαρτ άρρωστος, έξαντλημένος, άρχισε να εργάζεται με ζήλο. Γράφει κάπου στόν ντά Πόνος «Ποι όταν κάθεται κουράζεται περισσότερο παρά όταν γράφει». Πολές φορές έλεγε με δακρυά στα μάτια.

— Καλά το λέω εγώ πως για τόν έαυτό μου έτοιμάζω τό Requiem.

Μετά τόν θάνατο του δασκάλου έμαθαν ότι ο άγνωστος ηταν ένας άκηρής της του κόμητος Walsegg πλουσίος ξεσαστέχνη, ο οποίος άγοράσε ανέκδοτα έργα με τη νοσηρή ξεστομισιά να τα παρωσιαίη για δικά του. Αδός ο κόμης ελξε την άπίστευτη θρασυότητα να παίξη στην κηδεία της γυναίκος του τό Ρέκβιεμ του Μότσαρτ για δικό του.

Ηκατάστασις του μουσικού χειροτέρεσε μέρα με την ήμερα. Έξακολουθει όμως να εργάζεται στο Requiem του. Το τελευταίο άπογευμα της ζωής του παίζοντας τα μέρη που ελξε τελειώσει μαζί με τρεις φίλους του, στη «Λακονιούζα», έβραζε τα κλάματα.

Το βράδυ παρακλήθη την κυνιάδα του Σοφία να κάτση κοντά του. Η γυναίκια του έξαντλημένη από τις άγρυπνιές πήγε να φομάξη ένα πακά. Ο Μότσαρτ ελξε το μαθητή του Sunmayer κοντά στο κρεβάτι του και του έξηγουσε τό Requiem. Ο γιατρος Κλόσσε ήλθε για τελευταία φορά και διάταξε quietes κομπρέσος. Ο Μότσαρτ έχασε τάς αισθήσεις του και την 1 τό πρωί τις 5 Δεκεμβρίου 1791 άπεθανε. Η αιτία του θανάτου ηταν ρευματικώς πυρετός, με τυφροειδεις επιπλοκάς. Πέθανε σε ήλικία τριάντα έξη χρόνων. Άμέσως την ήλλη μέρα ήλθε ο άκηρής της του κόμητος Walseggs. Τού δώσανε τά χειρόγραφα του Requiem όπου ηταν σκορπισμένα πάνω στο κρεβάτι του.

Η κηδεία του Μότσαρτ ητο πολύ φτωχή. Έκείνη την ήμερα έκανε τρομερό κρύο, παγωμένα χροσταλλά πέφτανε από τις οκνεπές τόν σπιτιών. Η Κωνσταντία ηταν από κρεβάτι άρρωστη από λύπη και δεν μπόρεσε ν' άκολουθήη την κηδεία του. Μερικοί φίλοι του που την συνόδεσαν σέ κάμποσο δρόμο βοήθησαν τέλος την καταγίη και γύρισαν πίσω άπ' τό μισά τό δρόμο. Τό φέρετρο πέρασε άργά τούς δρόμους της Βιέννης και έφθασε έγκαταλειμμένο κι' έρημο στο νεκροταφείο. Ο νεκροθάφτης πέταξε τό σώμα του μεζόλο μουσικού μέσα σ' ένα κοινό τάφο χωρίς καμιά προσευχή, χωρίς κανένα άποχαιρετισμό.

Όταν η Κωνσταντία μπόρεσε να σηκοθή, έπήγε στο νεκροταφείο, ζήτησε παντού να βρη που ελχαν θάψει τόν άνδρα της. Ο νεκροθάφτης δεν εβρισε τίποτα. Η Κωνσταντία έπέμεινε, ελπε την ήμερα της ταφής.

— Α! δεν έβουω τίποτα, δυτυχισμένη μου κυρία, άπήγησε ο νεκροθάφτης. Ο σύντροφός μου που έκανε ύπηρεσία έκείνη τη μέρα άρρώσθησε τό ίδιο βράδυ, και πέθανε ύστερα από τρεις μέρες!

Ύστερα από καιρό η Βιέννη ύψωσε ένα θανιμείο μουσολέων για τό Μότσαρτ. Αλλά αυτή η επανόρθωσις δεν θα σβήση την ντροπή τους που άφησαν τόν μεγάλο μουσικό να πεθάνη μέσα στην κακομοιριά, και έδειξαν τόσην άδιαφορία την ήμερα της ταφής του. Μετάφρ. Poetas

Ο μοναδικός μας άνθοπάλης κάθε κοσμικό σπιτιού κ. ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΙΤΑΝΤΗΣ μετέφρασε τό άνθοπάλειο του έπι της δδου Βουκουρεστίου 16 (τηλέφωνον 23-11) όπου θα τόν εβρίσκουν του λοιπού και οι φίλανθεις άναγνώσται του «Μπουκέτον».

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΠΟΝΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΠΑΡΑΓΜΟΥ

ΜΙΑ ΠΙΣΤΗ ΚΑΡΔΙΑ

Του Daniel Riche

Στην εκκλησιά του χωριού τό ρολόγι έσήμανε δεκάμιση. Σφιχτά τυλιγμένη, μέσα σ'ένα μαύρο μάλλινο σάλι, η Μαρία πηγαίνει βιαστικά, και παραγμένη προς τόν σταθμό. Το σκοτάδι της νύχτας την σκεπάσει βαθύ και άγριο. Δεν άργει να φτάση, έν τούτοις, στόν σταθμό και η καρδιά της ησυχάζει λίγο. Ο σταθμός αυτός ελνε έξοχικός, μικρός και ήσυχος. Σταματούν σ' αυτόν τέσσερα ή πέντε τραίνα την ήμερα. Σε μια γωνιά του μοναδικού διαμερισμάτος, τό όπου χρησιμεύει και ως σάλα άναμυνής και διαγομής ειλτριών, ένας άνθρωπος περμένος έπάνω σ' ένα δέμα κοιμόταν. Πίσω από τις κηκλίδες της θυρίδος του στοθαρχου μά λάμπια έκάνιζε κ' έβέχυνε στόν άέρα μια βαρειά μυρωδιά πετρελαίου.

Η Μαρία πέρασε την ήθουσα αυτή κ' έφτασε στο ύπóσταγο του σταθμού μακριά η κίτρινη λάμπρις τών φαναγιών φεγγαβολάει παράξένα μέσα στο βαθύ σκοτάδι και κάποι, στο μέρος που τελειώνει τό πεζοδρόμιο, ένα άλλο φανάρι κινείται από ένα άόρατο χέρι.

Ελνε ο σταθαρχός, ο οποίος γυρίζει από κάποια εργασία του. Διακρίνει την Μαρία παρασενεσται και την ρωτά :

— Πώς σεις έδώ, αυτή την ώρα ;

Η Μαρία κάθεται και ύστερα από μά σύντομη σιωπή άρχίζει να μιλά με φωνή που μαρτυρεί την έσωτερική ταραχή της. Μιλάει χωρίς να προσέχη άν ο σταθαρχός την άκουη :

— Βέβαια, κύριε Μπριζό, άκουριτε που με βλέπετε έδώ τέτοια ώρα... Άρισμένος δεν τό συνειθίζω να ελμαι έξω τόσο άργά. Θα καταλάβετε όμως πως κάτι σοβαρό θα με άνάγκασε ν' άρσιω τό παιδίό μου, τόν Πετρούλη μου, στο σπίτι. Εύτυχώς ένα παιδί πέντε έτών δεν ζυρνά διόλου την νύκτα, κ' έπειτα η γειτόνισσα θά γ' άκουση άν κλάψη... Δεν μπόρεσα να μείνω σπίτι μου άπόψε, ελνε τού έκνευριστικό να περιμένη κανεις, δεν βόλκεται ; Έκτός αυτού ήθελα να ελμαι έδώ να τόν άγκαλιάσω όταν θα καταβη άπ' τό τραίνο, να μη κίμη μόνος του τόσσο δρόμο. Έρχεται ο άντρας μου. Ελνε τρία χρόνια που έφυγε κ' ίσως έχασσε και τούς δρόμους... Θεέ μου ! έρχόντουσαν μέρες που νόμιζα πως δεν θα τόν έβλεπα πειά... άπελιτίζομουν κάποτε... Γι' αυτό όταν πηρα σήμερα τό τηλεγράφημα κ' έμαθα πως έρχεται ταράχητα φοβερά... Δεν μπόρεσα να τό πιστέψω, έκλαγα, γελούσα, μιλούσα δυνατά :

Δεν ελνε κακός, ξεύθερε, ελνε μάλιστα πολύ καλός. Αλλά δεν έχει θέληση, και όσες φορές έμπει ο έρωτας στη μέση... Τι τό θέλετε, όταν η μοιρα άποφασίζει κάτι, ελνε πάντα κανεις νικημένος, όσο και άν θελήση να την έμποδιάη. Έκει στην ζευγεια άγάθηος κάποια άλλη... Ηταν τραλός γι' αυτήν. Γι' αυτή δούλευε και τό βράδυ γυνούσε κουρασμένος, μα ευτυχισμένος που της έφερεσ χρήματα να ζήη άνετα. Γι' αυτή η άφηξε έδώ τόν Πετρούλη μας, χωρίς να ζήρη άν ελξε να φη. Μά δεν τό βαστώ κάμια, άπου γυρίζε παιά. Η κίρη έφυγε για πάντα, θά ζήσομαι τώρα ευτυχισμένα... Ένα διαπραγματικό χτύπημα π' άκούστηρες έσπρινά έκαμε την Μαρία να σιωπήση. Ο σταθαρχός χωρίς βία έπήγε στο τηλεφωνο.

— Τό 406 έχει καθυστερήσι είκοσι τριών λεπτών, είπατε ; ρωτάει.

— Ελνε τό τραίνο τού Γιάννη ; λέει η Μαρία.

— Ναι, αυτό μόνο έχει άπόψε.

— Είκοσι τρία λεπτά άκόμη ! Πότε θα περάσουν, ψιθυρίζει αυτή. Και συνεχίζει : Έπι τέλους, όταν περιμένε κανεις τρία δλόκληρα χρόνια, μπορεί να περιμένη λίγα λεπτά άκόμη. Ελνε τόση η άγωνία μου ! Σήμερα παιά μορφή να τό όμολογήσω, ύπέφερα πολύ... Ω ! οι κάτοικοι του χωριού μας ησαν πολύ καλοί μαζί μου. Αλλά καμιά φορά μερικοί μου έλεγαν λόγια που μου κάναν κακό, μου έσοχιζαν την καρδιά. Πηγα άκόμη και στην πρωτεύουσα για να τόν δω. Αλλά μ' εδέχθηκε η άλλη, η κλέφτρα, και μ' έδιωξε, καταλαβαίνετε, μ' έδιωξε !.. Τώρα όλα τελειώσαν... και έρχεται. Η Μαρία σιωπά τώρα και περιμένει. Το ρολόγι της εκκλησίας χτυπά μεσάνυχτα...

Έξαφνα, ένα σφύριγμα σχίζει τόν άέρα. Η Μαρία νινάζεται! Άκούεται ο κρότος της άτοιμηχανής... Το τραίνο φτάνει και σταματάει άνομαχώντας.

Ακίνητη, η Μαρία, προσπαθεί να γνησθή τα πρόσωπα τών δύο τριών ταξιδιωτών που κατέβησαν. Αυτοί περνούν, την χαιρετούν και φεύγουν. Η Μαρία μένει βουβή. Εκτός από τόν σταθαρχό που βοήθει ένα ύπάλληλο να ξεφορτώση τα δέματα, κανεις δεν φαίνεται παιά στο σταθμό. Ο άντρας της δεν ήρθε...

Αρχίζει να τρέμη και ψιθυρίζει λυπημένη λόγια άσυνάρτητα.

Τό τραίνο ξεκινάει να φύγη, σφριάζει και τρανάζει δλόκληρο. Η Μαρία μουρμουρίζει κάτι μέσα στα δόντια της, προχωρεί παραπατώντας, και πέφτει άπάνω στις γραμμές. Τό τραίνο περνά και φεύγει προς τη νύκτα κορματιάζοντας την !... Ο Ίλιος ο σταθαρχός δεν κατάλαβε άμέσως τι συνέβη...

Την ήλλη μέρα τό πρωί έφτασε στο χωριό ο άντρας της. Ελξε άποκοιμηθει την προηγούμενη νύκτα μέσα στο τραίνο και πέρασε από τό χωριό χωρίς να τό νοήση...

Μεταφρ. Ι. Κ. Δανιήλ Ρις